

Invasiva främmande arter i Västernorrland – att tänka på när du är ute och fiskar

Vad är en invasiv främmande art?

En främmande art är växt, djur, svamp eller mikroorganism som människan spridit medvetet eller omedvetet till områden där de tidigare inte funnits. Arterna har då etablerat sig utanför sitt naturliga utbredningsområde. Alla främmande arter ställer inte till med bekymmer, men vissa är invasiva och kan orsaka stora problem för den biologiska mångfalden såväl som för samhället. Dessa arter har ofta egenskaper som gör att de är tåliga, växer snabbt och förökar sig effektivt.

Sprid inte främmande arter

Risken för att främmande arter ska spridas och etablera sig i våra sjöar och vattendrag är mycket stor. Arter kan komma in med sjöfartens barlastvatten, genom utsättningar av främmande växter och djur eller som fripassagerare på exempelvis båtskrov. Invasiva främmande arter kan ställa till med stora problem genom att konkurrera ut inhemska arter eller sprida sjukdomar.

Rapportera dina fynd

Gör en insats för den biologiska mångfalden och hindra eventuell smitta genom att rapportera invasiva främmande arter. Kom ihåg att ta en bild och notera platsen. Din insats är viktig för att vi ska kunna vidta eventuella åtgärder.

Rapportera dina fynd på:
www.invasivaarter.nu

eller kontakta oss på:
invasivaarter.vasternorrland@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Västernorrland

Vad kan jag göra för att hindra spridningen av invasiva främmande arter när jag är ute och fiskar?

- Släng inte tillbaka invasiva främmande arter i vattnet utan avliva dem och rapportera förekomsten.
- När du tagit upp båten, töm motorn och andra utrymmen på vatten.
- Rengör och torka utrustning som vadare, fiske-redskap och båtar innan du flyttar dem till ett annat vatten.
- Flytta inte växter, djur eller insekter.
- Använd bara betesfisk från de sjöar och vattendrag där du fiskar.
- Undvik fluglarver, så kallade maggots, eller annan levande agn som du köpt utomlands.
- Häll inte ut bete som fisk, mask eller kräftor i andra vatten än där de fångades.

Exempel på invasiva främmande arter

Gör en insats för den biologiska mångfalden och hindra eventuell smitta genom att rapportera invasiva främmande arter på:

www.invasivaarter.nu

Svartmunnad smörbult

Den svartmunnade smörbulten är en tålig och anpassningsbar bottenlevande fisk som klarar av att leva och föröka sig i både sött och salt vatten. Fisken har ett mycket aggressivt beteende och skrämmer bort andra fiskar från de områden där den etablerar sig. Den blir omkring 10 till 17 centimeter lång och är fläckigt gulgråbrun i färgen. På den bakre delen av den främre ryggfenan har den ofta en karaktäristisk svart fläck. Under lekperioden blir hanen helt svart med vitkantade stjärtfenor.

Signalkräfta

Signalkräftan planterades avsiktligt ut i svenska vatten på 1960-talet för att ersätta förlorade bestånd av den inhemska flodkräftan som drabbats av svampsjukdomen kräftpest. Dock visade det sig att signalkräftan själv var bärare av kräftpesten, vilket lett till att flodkräftan försvunnit från många sjöar och vattendrag. Vuxna signalkräftor har ljusa fläckar i tumgreppet på klorna medan flodkräftan är mörkare och har en knottrig kroppsyta. Den saknar dessutom ljusa fläckar i tumgreppet.

Kinesisk ullhandskrabba

Den kinesiska ullhandskrabban sprids oavsiktligt och kontinuerligt med fartygens barlastvatten. Den vuxna ullhandskrabban har ulliga klor och ryggskölden är rundad och upp till 10 centimeter bred med ett v-format jack mellan ögonen. Ullhandskrabban lever i sötvatten men behöver saltvatten för att föröka sig. Den kan sprida sjukdomar och parasiter och även orsaka skada för fiske och vattenbruk. Där ullhandskrabban finns kan också strandkanter och flodbankar undermineras då den gräver och bygger gångar.

Gör en insats för den biologiska mångfalden och hindra eventuell smitta genom att rapportera invasiva främmande arter på:

www.invasivaarter.nu

Främmande laxfiskar

Till främmande laxfiskar räknas bland annat bäckröding, kanadaröding och puckellax. Samtliga främmande laxfiskar har avsiktligt introducerats i Sverige för exempelvis odling och sportfiske. Dessa laxfiskar kan sprida främmande sjukdomar och konkurrera ut inhemska laxarter. De flesta kan dessutom fortplanta sig med inhemska laxarter och hybriderna är ofta fertila och kan föröka sig. De främmande laxfiskarna kan också påverka andra arter. Till exempel kan bäckröding ha en negativ inverkan på flodpärlmusslan.

Vattenpest

Det finns både vanlig och smal vattenpest och båda bildar meterlånga slingor med stjälpkar. Runt stjärken sitter cirka tre centimeter långa blad i kransar. Smal vattenpest har dock något smalare och mer inåtböjda blad än vanlig vattenpest. Båda arterna sprids genom att små bitar av växten etablerar sig i nya vattenområden. Växten kan helt täcka sjöytan och därmed konkurrera ut andra växter och påverka ekosystem. Lokalt kan vattenpest bli ett problem i exempelvis instängda vikar och småbåtshamnar.